

לקוטי תורה

עם ביאורי
הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ

פרשת אמור

תשפ"ה

ד"ה "והניף את העומר"

לקוטי תורה קדושים, דף לו עמודה ג

לומדים יקרים,

השבוע מתפרסם חלקו הראשון של הביאור לד"ה "והניף את העומר" לפרשת אמור, שכבר התפרסם בעבר. כרגיל, בנוסף לחוברת על פרשת השבוע מתפרסמת חוברת בשיעורי חסידות של הרב, והשבוע מתפרסם השיעור השני מתוך שלושה של הביאור על מצוות אהבת ישראל מספר 'דרך מצוותיך'.

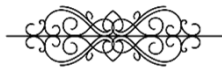

תוכן העניינים

- שירת המלאכים והעלאת ניצוצות.....3
- המלכות.....7
- בירור האכילה.....12
- שעורה - ה' גבורות.....15
- הנפת העומר - ההכנה לגילוי הרצון העליון.....19

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת אחי האהוב ינון פליישמן, שנפל במלחמה

הגיליון מוקדש לעילוי נשמת

מורנו ורבנו הגדול אשר מימיו אנו שותים

הרב עדין בן אברהם משה אבן ישראל (שטיינזלץ) זצ"ל

להקדשת החוברות לעילוי נשמת יקיריכם התקשרו: 052-886-8823

"והניף את העומר". הנה העומר הוא מאכל שעורים, שהוא "מיכלא דבעירא". העניין הוא על פי מה שכתוב: **"יוצר משרתים ואשר משרתיו" וכו', שיש שני מיני מלאכים: האחד הם אשר עומדים ברום עולם מששת ימי בראשית והם נצחיים וקיימים עד שיחזור העולם לתוהו וכו', והן הם החיות שבמרכבה, ויש מלאכים שנבראים בכל יום ואומרים שירה וכלים.** והיינו בחינת ניצוצי הקדושה שנפלו בשבירה דנוגה דבריאה יצירה עשיה, וכשהם מתבררים ועולים בבחינת מים נוקבין בכל יום ויום מחדש, היינו עניין השירה וכלות הנפש שלהם, שהם כלים ונכללים בבחינת המלכות.

שירת המלאכים והעלאת ניצוצות

"והניף את העומר" (ויקרא כג, יא). הנה העומר הוא מאכל שעורים, שהוא "מיכלא דבעירא" (זוהר ח"ג קפט, א). העניין הוא על פי מה שכתוב: **"יוצר משרתים ואשר משרתיו" וכו' (ברכת יוצר אור), שיש שני מיני מלאכים: האחד הם אשר עומדים ברום עולם מששת ימי בראשית והם נצחיים וקיימים עד שיחזור העולם לתוהו וכו', והן הם החיות שבמרכבה. ויש מלאכים שנבראים בכל יום ואומרים שירה וכלים.** יש מלאכים שנבראים בכל יום מחדש – מלאך נברא, אומר שירה ובטל. בא מלאך ועולה, אומר שירה, ואחר כך – הוא נעלם, הוא בטל כישות עצמית, הוא כביכול נשרף בתוך השירה שלו. יש גם מעין זה בגמרא (חזון צא:) שאומרת שישנם מלאכים שאומרים שירה רק פעם אחת בכל חייהם.

אם כן, יש את אותם המשרתים שבאים לפי שעה לומר שירה ומיד הם מתבטלים, וישנם מלאכים הקרויים "נצחיים". והמלאכים שנוצרים בכל יום היינו בחינת ניצוצי הקדושה שנפלו בשבירה דנוגה דבריאה יצירה עשיה, וכשהם מתבררים ועולים בבחינת מים נוקבין בכל יום ויום

מחדש. מאיפה נוצרים המלאכים הללו? בעצם אנחנו אלו שמייצרים אותם. יש ניצוצות של קדושה בכל החולין שבעולם, ניצוצות של קדושה שנפלו משבירת הכלים, ושנמצאים בקליפת נוגה דבריאה, יצירה, עשיה – כל אחד לפי דרגתו. כאשר הם מתבררים, היינו כאשר אדם עושה מצווה בדבר – הוא מעלה את הניצוץ שהיה באותו דבר, הוא מעלה אותו לקדושה.

ואז מה קורה? היינו עניין השירה וכלות הנפש שלהם, שהם כלים ונכללים בבחינת המלכות. כלומר ואז אותו מלאך נכלל בספירת המלכות והוא בטל. באופן מסוים אנחנו כביכול משחררים את הניצוצות; הניצוצות הללו נשאבים אל האור, וכאשר הניצוץ יוצא ומשתחרר – הוא אומר שירה. השירה שלו היא שירת השחרור שלו ושירת המוות שלו, והמשמעות של זה שהוא מת זה שהמלאך בטל לגמרי ונכלל בתוך המלכות.

בכל דבר שיש בעולם שלנו, הכוח המחיה אותו ותמצית החיים שלו היא ניצוץ של קדושה. אין קיום אלא מחמת האלוקי, ולכן כל דבר שבעולם הוא חי מכוח זה שיש עניין אלוקי שמחיה אותו. אלא שיש דברים שבהם העניין הזה הוא בגילוי, ויש

וכעניין מאמר רבותינו ז"ל: "הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפן". והפירוש ידוע, דהיינו שמחמת הארת גילוי אלוקות עליהם יותר מכדי המידה וגבול שהיו יכולים להכיל ולהגביל בתוכן, נשרפו ונכללו בה' אחד ויוצאים מן הכלי.

מזכיר לו מי הוא, למה הוא שייך. כאשר האזכור הזה נעשה בשלמות, הניצוץ מגלה למה הוא שייך ואז הוא יכול לחזור בחזרה אל מקורו- ולכן הוא שר שירה.

נתאר לעצמנו משהו שאיננו יודע מי הוא. הוא נמצא כמשרת בכל מיני תפקידים: הכוחות שלו הם אותם הכוחות, אבל הוא איננו יודע למי הוא שייך, ולכן לכל מקום שגוררים אותו הוא נגרר לשם. בכוחות העצומים הללו אפשר להשתמש בכיוונים שונים ולדברים שונים – והוא אכן ילך לכל מקום שייקחו אותו. ברגע שאני מספר לו מי הוא, שאני מגלה לו 'אתה הוא זה וזה' – אני כביכול שובר את הקסם שמוטל עליו, שהפך אותו עד עתה לצפרדע או לחתול. אני גואל אותו מן השבי – אני משחרר את הניצוץ ונותן לו לעלות. ברגע שהוא משתחרר, אז הניצוץ כביכול שואל את עצמו: מה יש לי לעשות בתוך החתול, או בתוך הלחם, או בתוך השור? ולכן ברגע הזה הוא חוזר ואומר שירה, הוא בעצם ממלא את התפקיד שלו כחלק מהמכלול של הקיום האלוקי של העולם – וזוהי למעשה השירה שהוא אומר.

אלא שמכיוון שהניצוץ הזה איננו קשור ואיננו שייך למעריך קבע של דברים בעולם – שהרי הוא היה שייך לדברים שהיו תלושים בתוך המציאות – אז כשהוא מבטא את עצמו, כלומר כשהוא שר את השירה שלו, כשהוא מבטא את עצמו

דברים שהם בשבירת הכלים, כלומר שבהם הניצוץ האלוקי טמון בתוכם. זה יכול להיות שולחן, כיסא, בהמה, חיה ועוף; כל דבר שבעולם, שהוא בעצם מבנה מסביב לניצוץ. הניצוץ האלוקי הוא בבחינה של משהו שכאילו חלה באמנזיה, במחלת השכחה: יש ניצוץ, אבל הוא שכח איפה הוא, הוא שכח מי הוא. הוא מקבל את כל העוצמה של הניצוץ, אבל אין לניצוץ הזה זהות כיוון שהוא נמצא עכשיו בתוך התווהו.

הניצוץ הזה הוא נפש החיים של חתול, או נפש החיים של בהמה, או נפש החיים של פרוסת לחם – הוא מחייה את כל אחד ואחד מהם, והוא יכול להמשיך ככה ולהיות בגלות כזאת במשך אלף שנה, משום שהדברים הללו – הניצוצות הללו – אינם כלים מעצמם, אלא הם מתפצלים ומתרבים, והם נעשים גרעיני החיות לכל הדברים שבעולם. בניינו של העולם, המעריך הכולל של העולם, הוא מערך של כל מיני ניצוצות בודדים שהם כביכול גרעיני האנרגיה של כל המציאות שבעולם.

כשאנחנו עושים מצווה, אנחנו בעצם עושים תרפיה. אנחנו ניגשים אל הדבר, ואנחנו אומרים לדבר מי הוא. כשאני מברך ברכה על פרוסת הלחם, אני מתייחס במידה זו או אחרת גם אל ה-"לא על הלחם לבדו" (דברים ח, ג), כלומר גם אל דבר ה' שבלחם, ובמובן מסוים אני

כביכול עובר בתוך הדברים ואומר לכל אחד מהם: 'דע לך, אתה אינך חתול'; 'אתה אינך פרוסת לחם' – ועל ידי זה אני משחרר אותו. וכאמור – זוהי השירה שלהם, שמבטאת את השחרור עד לאיפוס שלהם.

וזה שהם כלים ונכללים בבחינת המלכות, הוא כעניין מאמר רבותינו ז"ל שמספר שהקב"ה כביכול מתווכח עם המלאכים: "הושיט הקב"ה אצבעו הקטנה ביניהם ושרפן" (סנהדרין לח:). מהו העניין של 'שרפם'? והפירוש ידוע, שאין הכוונה שכביכול יוצאת אש מהאצבע הקטנה ושורפת אותם, אלא דהיינו שמחמת הארת גילוי אלוקות עליהם יותר מכדי המידה וגבול שהיו יכולים להכיל ולהגביל בתוכן, נשרפו ונכללו בה' אחד ויוצאים מן הכלי. מה שהקב"ה עושה למלאכים, וכיוצא בזה יש על חיילות סנחריב (מלכים ב יט, לה), זה שכאשר יש לאדם גילוי גדול יותר ממה הוא יכול לשאת – אז הוא מתבטל ונשרף בתוך הגילוי. אחד התיאורים של המתת חיילות סנחריב, הוא שהקב"ה נתן להם לשמוע את שירת החיות ואז פרחו נשמתם (סנהדרין צה:). זאת אומרת שיש גבול מסוים שאותו אני יכול לשאת – עד למידה ידועה. הגילוי הגדול שואב את כל ניצוצות החיות ומביא אותם למקור הראשוני שלהם.

כיוצא בזה יש בדברים שנוצר מקור משיכה כל כך גדול, ששואב מהם את כל החלקים והם נכללים בתוך מאגר גדול עצום של כוח, וממילא הם בטלים בתוכו. במובן הזה, שריפה היא כשדברים חוזרים מבניין מורכב אל השורש שלהם – הצורה,

באותה נקודה – הוא למעשה גם מתבטל. לא במובן שהוא כלה ומתאפס לגמרי, אלא הוא מתאפס כישות עצמאית. למעשה, בזמן שהוא היה כלול בתוך דבר הייתה לו זהות שאולה של אותו הדבר, אבל עכשיו כשהוא משתחרר – הוא חוזר למעלה, וככל שהוא חוזר יותר הוא נעשה מזוהה יותר עם המקור שלו, עד שבסופו של דבר הוא שר את השירה שלו, שבה הוא בעצם מתבטל אל המקור הראשון שלו, ואז הוא חוזר ונעשה אפס אישיות – כל מה שיש בו חוזר בחזרה אל המקור של החיות.

במובן מסוים, מה שאנחנו עושים בתוך העולם זה פדיון שבויים. אנחנו הולכים ופודים את כל האסירים ששכחו שהם אסירים. למשל, בניגוד לנפש האלוקית, שמודעת במובן מסוים לדמות שלה – הנפש האנושית יכולה להיות בגלות כזו שהיא כבר לא תדע את הזהות שלה, ולשם כך יש את העניין של "תעירו ותעוררו" (שיר השירים ג, ה) – את השאלה איך מעירים את האהבה כדי שהנשמה תחפוף לחזור אל מקומה.

אבל בסופו של דבר, בתוך האדם הנפש הרבה יותר מודעת למהות שלה. הניצוץ שנפל בתוך דברים אחרים שהם לא אנושיים, הוא בדרך כלל ניצוץ שהוא אולי חזק יותר ומקיף יותר מאשר זה שמחיה את האדם, אבל מצד שני הוא נמצא בשכחה עמוקה יותר. לכן, התפקיד שלנו כבני אדם הוא פעולת השחרור – אנחנו משחררים את כל האסירים הללו, אנחנו מוציאים אותם מן הכלא, על ידי זה שאנחנו כביכול אומרים להם מי הם. אני

אמנם, זה היה מצד עונש, מחמת שקטרגו "מה אנוש" וכו'. אך יובן כמו כן מדוגמא זו גם כן בעניין הבירורים, שהם מתבררים וכלים בבחינת מלכות, שהוא מחמת ריבוי גילוי אור אין סוף עליהם. וזהו עיקר עבודתם התמידי וכו'. וזהו עניין "אלף טורין דאכלה בהמה רבה", עיין בזוהר פרשת פנחס דף ריז א, שהוא בחינת מלכות הנקראת 'בהמה', בגימטריא ב"ן,

באותו אופן, העובדה שיש דברים שיכולים להישאר במעמד העצמי הוא מפני שהם נמצאים בשלב מסוים, ברמה מסוימת של קיום, ובתוך הרמה הזו של הקיום הם יכולים להישאר עצמאים ולנוע. אבל ברגע שהם עולים, ברגע שמביאים אותם לרמה גבוהה יותר – הם אינם יכולים להישאר יותר כיחידות עצמאיות, אלא הם חייבים להסתפח אל מקור הכוח. במובן מסוים, כך הוא מסביר את זה שהקב"ה מושיט אצבע קטנה וכל הניצוצות מיד נמשכים – וממילא הם מפסיקים להיות קיימים כהוויות עצמאיות, כיוון שכאמור, כל הדברים הללו נמשכים אל המקור.

זו אמנם לא דוגמא טובה, אבל אפשר לתאר שאני עושה מפה, ו בתוך המפה אני שם סיכות מתכת. אחר כך אני מעביר מגנט גדול מאוד, וכל הסיכות יוצאות – כל אחת ממקומה שלה – ונדבקות אל המגנט. ברגע הזה, כל מה שהיה לי – ציור שלם שמבוסס על כל מיני חלקים – מאבד את המהות שלו, מפני שעל ידי הכוח ששואב את הסיכות, כל אחת כביכול חוזרת למקומה.

אמנם זה היה מצד עונש, מחמת שקטרגו "מה אנוש כי תזכרנו" (תהלים ח, ה). כלומר הקב"ה הושיט אצבע קטנה בין המלאכים והם נשרפו מפני שהם היו יותר מדי עצמאיים. אך יובן כמו כן מדוגמא זו

האופי והמהות שלהם מתבטלים; דברים חוזרים לצורות יותר ויותר פשוטות. אם כן, השריפה שמדובר עליה כאן היא שהמלאך איננו יכול לשאת יותר את הגילוי והוא איננו יכול להישאר יותר כדמות עצמית, כיוון שעצם האפשרות שלו להיות דמות עצמית זה רק מפני שהוא נמצא בתוך מרווח שמתאים לגודל שלו. כאשר יוצאים מהמרווח, כאשר הוא מקבל דרגה גבוהה יותר של מציאות – הוא נשאב אל הדבר הזה ואיננו יכול להיות קיים יותר.

אגב, עושים דברים כאלה במחקרים דקים של שדות חשמליים: משאירים אלקטרונים מרחפים באיזה חלל בין שני מגנטים, ומנסים להזיז אותם על ידי גלים אחרים. באופן עקרוני, בשביל הריחוף שלהם צריך הרבה מאוד איזון – ודרך אגב, על זה איינשטיין קיבל את פרס נובל שלו – על התנועה הבראונית, שבה החלקיקים כביכול מסתובבים ממקום למקום ונוודדים שם. החלקיקים האלה יכולים להיות במדיום מסוים משום שאין בו מתח גבוה, אבל במקום שיש מתח גבוה – כולם נשאבים לצד אחד; כולם כביכול מאבדים את המהות המבודדת שלהם, ועוברים לצד אחד. בין השאר, מטים אותם על ידי גל של קרינה או של אור, שבעתם על ידו הם נשאבים אל צד אחד – אל הצד של מקור הכוח.

הטמאים. לעתיד לבוא יהיה "את רוח הטומאה העביר מן הארץ" (זכריה יג, ב), מפני שאז יהיה אפשר לשאוב אותם, לגאול את הניצוצות גם מאותם המקומות שאנחנו איננו מסוגלים להוציא אותם. לעתיד לבוא הקליפות הללו יתבקעו, המציאות של הרע תתבקע, מפני שתהיה הארה של אור גדול.

כעת, בתוך העולם שלנו, אנחנו בעצם ממונים על השחרור של הניצוצות שבגלות. משום שאנחנו אמורים להיות בעלי התודעה, בכל פעם שאנחנו פוגשים דבר אנחנו מסוגלים לספר לאלה שבשבי מי הם. אנחנו עוברים בין הניצוצות, ולוחשים להם: 'אתה שבוי, רימו אותך, אתה משמש פה בתפקיד מגונה' – ואז הניצוץ משתחרר. כאשר הניצוץ משתחרר, ככל שהוא עולה יותר הוא גם נעשה קרוב יותר אל המקור, וזוהי השירה שהוא שר – כמו דבר שמשתחרר ויוצר צליל. וכפי שאמרנו, הצליל הזה הוא צליל השחרור שלו, שהוא גם הצליל שבו הוא נעלם מן העולם.

המלכות

וזהו עיקר עבודתם התמידי וכו' של ענייני הבירורים. ובאופן אחר, זהו עניין "אלף טורין דאכלה בהמה רבה", עיין בזוהר פרשת פנחס דף ריז עמוד א. הפסוק אומר: "כי לי כל חיתו יער, בהמות בהרי אלף" (תהילים נ, י), והזוהר אומר ש-'בהמות' הוא העניין של 'בהמה רבה' שאוכלת אלף הרים. והוא מסביר את העניין: שהוא בחינת מלכות הנקראת 'בהמה', בגימטריא ב"ן, שהוא הגימטריה של אחד האופנים

גם כן בעניין הבירורים, שהם מתבררים וכלים בבחינת מלכות, שהוא מחמת ריבוי גילוי אור אין סוף עליהם. כל העניין של הגילוי הוא שככל שהגילוי נעשה יותר גדול, המהויות העצמיות נאבדות. להבדיל, אנחנו יכולים לשמור על הקיום שלנו על כדור הארץ משום שכדור הארץ מושך אותנו, אבל לא עד כדי כך שלא נוכל לנוע. אם היה מגיע לכאן איזה גוף שמימי כבד, לא צריך לזה כוכב גדול כמו שבתאי – כולם, עם הארץ בעצמה, היו עולים ונשאבים למעלה.

אגב, זה מה שקורה בכל גאות של ים, כאשר הגלים של הים עולים לקראת הירח. הגלים, שהם פחות יציבים, נמשכים ועולים – מפני שהירח נמצא עכשיו בדיוק מעל הים. אצלנו לא רואים את זה, אבל במקומות אחרים אפשר לראות את זה וזה מאוד מרשים: רואים איך שהים עולה עשרה או עשרים מטר, מפני שהוא נמשך אל הירח. אם הירח היה נעשה יותר קרוב, אז הים היה עולה פי עשר ופי מאה – עד שאם זה היה נעשה קרוב יותר או הגוף הוא חזק מאוד, אז המים היו נשפכים למקום אחר.

זהו בעצם התיאור שבו מגיע גילוי גדול, ואז כל היצורים שעכשיו הם חיים ועצמאיים – נבלעים. כשהניצוץ נמצא בשבי הוא מוגן על ידי הקליפות שלו, וכדי להוציא אותו מתוך הקליפה, כדי שהוא יבקע ממנה – דרוש גילוי גדול מאוד. הוא גם מדבר על כך שלעתיד לבוא, כאשר תהיה הגאולה, יהיה "אור חדש על ציון" (ברכת יוצר אור), והאור החדש הזה ישאב את כל ניצוצות הקדושה גם מן הדברים

שבה נכללים הבירורים דנוגה וכו'. ונקרא 'בהמה רבה', כי הוא בחינה כללי נגד מרכבה שניים עשר בקר, שהם בחינות פרטיים ומלכות כולל הכל, לכן נקרא 'רבה'. והוא על דרך שפירש בזוהר פרשת ויחי, דף רמז עמוד א: "מאי 'רבות'?" אלא כמה דכתיב: "זעקת סדום ועמורה כי רבה", כמו גדלה, וכן 'רבות' – גדולות, עילאין ורברבין על כולא". ושם קאי אפילו על שנים עשר בקר הנ"ל דבריא, שהם גם כן נקראים 'רבות' לגבי הפרטיים הנמשכים מהן,

ושוורים. במקדש שלמה היה את ה-ים של שלמה, שהוא כיור גדול מאוד – עצום בגודלו – שעומד על שנים-עשר בקר שעשויים מנחושת, שעומדים שלושה-שלושה מכל צד ומחזיקים את הקערה הגדולה הזו שבה נמצאים המים. במובן מסוים הם אופן אחד של ציור של המרכבה, של החיות שנושאות את הכסא עליהן, אלא שהן מופיעות בצורה אחרת – לא כחיות מסוגים שונים, אלא כבקר, שכל אחד מהם פונה לצד אחר ויחד הם נושאים את הכסא, או במקרה הזה את הים.

התפקיד של המלכות הוא העניין של "כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא" (קהלת א, ז), כלומר המלכות היא הים הגדול שממנו ואליו בא הכל, כל הדברים זורמים מן המלכות וחוזרים בחזרה אל המלכות; זהו המאגר הגדול של המציאות שממנו היא יוצאת ואליו היא חוזרת. כנגד שנים עשר הבקר יש בהמה רבה, וכל המכלול יחד הוא בעצם המלכות בעצמה, שהיא הכסא שעל החיות.

והוא על דרך שפירש בזוהר פרשת ויחי, דף רמז עמוד א: "מאי 'רבות' בנות עשו חיל" (משלי לא, כט)? אלא כמה דכתיב: "זעקת סדום ועמורה כי רבה" (בראשית יח, כ) כוונתו כמו גדלה, וכן 'רבות' – גדולות, עילאין ורברבין על כולא". יש

של כתיבת שם הוי"ה, ששייך לעולם התוהו, שבה נכללים הבירורים דנוגה וכו'. המלכות, שנקראת בהמה רבה, בולעת את כל אלף ההרים – כלומר היא בולעת את כל המציאות הזו, ובכל פעם יש הרים חדשים, וזוהי בעצם העבודה של העולם. במובן מסוים, אנחנו מספקים לעולם את הניצוצות הללו על ידי המעבר שלנו בתוך המציאות שבעולם, כי כמו שאמרתי אנחנו בעלי התודעה והמודעות, ומשום כך אנחנו כביכול עוברים בתוך הדברים ששכחו את מקומם ולוחשים להם 'אתה לא שייך לכאן'. איך אנחנו בעצם עושים את זה? על ידי זה שאנחנו משתמשים בדבר מסוים למצווה – אני מקשר אותו למצווה, וכאשר אני מקשר את הדבר למצווה אני משחרר את הניצוץ האלוהי, כיוון שאז הוא מקבל כיוון ומשמעות, וממילא הוא יוצא אז לחופשי.

מדוע קוראים לזה בהמה רבה? ונקרא 'בהמה רבה', כי הוא בחינה כללי נגד מרכבה שניים עשר בקר, שהם בחינות פרטיים ומלכות כולל הכל, לכן נקראת רבה. באופן כללי, בבית המקדש יש מערכות של סמלים, שבמקדש הם יכולים להיות – ומותר להם – להיות סמלים ויזואליים של הוויות עליונות. המקדש היה מלא ציורים ופסלים; כתוב למשל שהכתלים היו מלאים בצורות של אריות

העולם שלנו הוא במובן מסוים עולם מורכב יותר ומסובך יותר, מכיוון שבנוסף לכל זה יש בתוכו גם עניין נוסף. עולמות אחרים הם יחסית בלי מגע ידי אדם, ולכן הם נשארים פחות או יותר בצורה טבעית. בתוך העולם שלנו אנחנו נמצאים, ואנחנו כיצורים בעלי בחירה עושים אי-סדר; אבל אחד הדברים שאנחנו אמורים לעשות כחלק מקיומנו בעולם הוא ללמוד אחר כך מה צריך לעשות.

הדימוי לזה, שהוא לא דימוי חדש, הוא שאני בא לאיזה מקום שיש בו דגם של איזו תבנית של משהו, ובתוך הדגם הזה יש בתים קטנים וחיות קטנות, וכשאני מכניס לשם ילד הוא מתחיל לשחק: הוא מזיז את הבתים, מסדר את החיות איפה שהוא רוצה, וכך הלאה; ואז, מה שקורה הוא שהמפה בעצם מפסיקה להיות מפה, התבנית מספיקה להיות תבנית. קודם זה היה דגם של איזו תבנית אחרת, וכעת – מפני שאני שיחקתי בזה והזזתי את הדגמים, אפילו שאינני מקלקל אותם כל אחד לחוד – על כל פנים, הזזתי את המפה. הרי יש כל מיני מפות כאלו, וקורה לפעמים שבא איזה חתול ומתחיל להסתובב על מפת חול, והוא עושה שם סדר משלו. במובן הזה אנחנו באים ומסתובבים בעולם ומשבשים את המפה הבסיסית, ואז בית המקדש אמור להיות מעין פינה קטנה שבה סדר העולם איננו מופרע, שבה הדגם נמצא פחות או יותר נכון.

כאמור, יש כל הזמן טרנספורמציות בין העולמות, טרנספורמציות שעוברות מדרגה לדרגה וממקום למקום. מה

הבדל דק במשמעות של המילה רב, והוא לא הבדל גדול כל כך. בעברית 'רב' משמעו הרבה, ובארמית 'רב' פירושו גדול. ההבדל הוא רק הבדל של ניואנסים, ומה שהזהר אומר זה שבמקומות רבים, כמו 'בהמה רבה' או ביטויים אחרים – הכוונה היא גדולה, כמו שיש מקומות שנקראו 'רבה' והכוונה היא שהוא מקום גדול. באותו אופן גם פירושו של הפסוק "זעקת סדום ועמורה כי רבה" הוא שהיא גדולה; לא 'רבה' במובן של הרבה פרטים, אלא במובן של דבר גדול.

ושם קאי אפילו על שנים עשר בקר הנ"ל דבריא, שהם גם כן נקראים 'רבות' לגבי הפרטיים הנמשכים מהן. כמו שהוא אמר, גם "רבות בנות עשו חיל" הוא במובן של בנות גדולות, והזהר מפרש את כל העניין לגבי המלכות, במובן הזה שיש בנות גדולות אבל יש את המלכות שהיא "את עלית על כולנה".

למעשה, אנחנו נמצאים בעולם העשייה, ומעל לעולם העשייה יש עולם גבוה יותר ומעליו עולם גבוה יותר. כל העולמות הללו הם במובן מסוים לא רק מקבילים זה לזה, אלא הם כביכול העתקים של זה מזה; אבל ההעתקים הללו הם אינם העתקים זהים, אלא הם טרנספורמציות של עולם אחד בתוך מציאות אחרת. יש דברים כאלה במתמטיקה שבנויים על טרנספורמציה: אני לוקח דבר מסוים ואני מעביר אותו לדרגה גבוהה יותר, ואז הוא מקבל צורה ומשמעות אחרת. אמנם בכל טרנספורמציה הדבר מקבל פרצוף אחר ואופי אחר, אבל ביסודו של דבר אותם הדברים נמצאים בכל העולמות.

כמו השניים עשר שבטים הם נשמות כוללות, כמו שבט ראובן יש במחנה שלו כמה ריבואות ואלפים, ונשמת ראובן עצמו היא כוללת כל הנשמות שבשבטו שהם ענפים ממנו, וכן כל שבט וכו'. וזהו ענין "רבות בנות" וכו', עיין שם. ואמנם, לגבי בחינת מלכות נקראים שניים עשר בקר הנ"ל בחינת פרטיים, והמלכות שהיא כולל כולם נקראת 'בהמה רבה'.

עשר הבקר, זאת אומרת שנים עשר הבקר מופיעים שם בצורה אחרת. העניין הוא שאותו דבר בעצמו מופיע ומתפרץ במקום אחר, במרחב אחר – על ידי הטרנספורמציה; לא במרחב של המקדש, אלא בתוך מרחב ממין אחר, ושם הם מתפרסים בצורה של השבטים.

על כל פנים יש קשר בין הדברים הללו שחוזר עוד לקשרים אחרים ונוספים. באופן כללי אנחנו אומרים שנים עשר שבטים שייכים לעולם הבריאה, והם מקבילים לשנים עשר הבקר, לשנים עשר גבולי אלכסון, שהם גם שייכים לעניין הזה, ולכן מונים דווקא שנים עשר שבטים, ולא למשל שלושה עשר.

שנים עשר השבטים הם נשמות כוללות, כמו שבט ראובן שיש במחנה שלו כמה ריבואות ואלפים, יש רבבות אנשים שהם כולם שייכים לשבט ראובן, ונשמת ראובן עצמו היא כוללת כל הנשמות שבשבטו שהם ענפים ממנו, וכן כל שבט וכו'. אם אני מדבר על שנים עשר השבטים, אני יכול לראות אותם בתור שנים עשר הוויות כלליות, שהרי מכל אחד משנים עשר האנשים הללו בא אחר כך שבט שלם שכולל אלפי פרטים – עשרים, שלושים, חמישים אלף פרטים שכל אחד מהם הוא בעצם ראובני, או יהודי, או אפריימי. ראובן כולל את כל השבט שלו, ומתוכו מתפצלים הצורות הפרטיות של ראובן, כל

שאדמור" הזקן אומר כאן זה שמהבחינה הזו, הים של שלמה עם שנים-עשר בקר מופיע ביותר מדרגה אחת – הוא מופיע בעולם הזה ומופיע בעולם גבוה, ואפילו מופיע בעולם הבריאה. כאשר הוא מופיע בעולם הבריאה, בין השאר הוא נקרא כמו השניים עשר שבטים. לשנים-עשר השבטים ולשנים-עשר הבקר יש איזה קשר אחד עם השני, משום שאם מסתכלים על זה, המחנה שהיה במדבר היה מסודר בדיוק באותו אופן, וכבר דיברו על זה (פסיקתא זוטרתא במדבר פג, א) שהסדר של המחנות במדבר הוא במובן מסוים עשוי כנגד המרכבה של מעלה, והוא בנוי על אותה תבנית של שנים עשר בקר. השבטים מופיעים באותה צורה, באותה דמות: השבטים סובבים את המשכן מארבעת צדדיו, יש שלושה שבטים בכל צד, לכל שבט יש דגל פרטי, ולכל מחנה יש דגל אחיד שכולל את כל הדגלים הפרטיים.

לפי מה שמופיע במדרשים (במדבר רבה ב, ז, וכן תרגום יונתן לבמדבר ב), הדגלים הראשיים של ארבעת המחנות היו של בעלי חיים: הדגל של מחנה יהודה הוא אריה, הדגל של מחנה אפרים הוא שור וכך הלאה – כלומר הם כנגד הפנים של החיות במרכבה, ובמובן מסוים באמצע נמצא מקום המשכן שהוא כנגד הים שעולה על כולם. זוהי כבר דמות אחרת של שנים

תלוי באיזו דרגה הוא עומד, ובאותה דרגה אני יודע מה הוא.

כשמלמדים ילדים על מספרים, לפעמים זה נעשה בצורה של פוזיציה. כשאני שם את המספרים בשיטה פוזיציונית, כל המספרים נשארים עם אופי אחד, אלא שלכל אחד מהם יש פשוט סדר גדול אחר: יחידות, עשרות, מאות, אלפים וכך הלאה. אבל אני יכול לקרוא להם בשמות, ככה עושים למשל בכתובת המספרים הלטיניים, או שאני עושה אותם באל"ף-בי"ת. כשאני עושה אותם באל"ף-בי"ת, אז שבע יחידות הם ז', שבעים יחידות הם ע', שבע מאות יחידות זה נניח ת"ש. כשאני רואה אותם בצורה כזו, הם לא נראים בכלל דומים אחד לשני – הם נראים שלושה דברים שאין ביניהם שום קשר, אבל האמת היא שהם שבע בדיוק באותו האופן, אלא שמפני שכל אחד נמצא בצורה אחרת הוא נראה כפרצוף אחר, דמות אחרת; הוא לא דומה למה שנמצא בדרגה גבוהה יותר. למרות שזה אותו הדבר, כיוון שהוא נמצא בדרגה הרבה יותר גבוהה, אני לא מכיר אותו.

לצורך העניין, אם הייתי צריך לפגוש כבש של מעלה – וודאי שלא הייתי מכיר אותו. כשאני פוגש אותו כאן אני מכיר אותו, משום שאנחנו שייכים לאותו עולם. זוהי בעצם הנקודה שהוא אומר כאן בנוגע לשנים עשר הבקר: הצירוף של החיות שעומדות מתחת לכסא, או של הבקר שעומד מתחת לים, או צורות רבות אחרות כמו למשל השבטים שעומדים מסביב למשכן – הם כולם בעצם דבר אחד, אלא שאותו הדבר מתבטא בכל מיני

אחת ואחת באופן שלה ובמופע שלה. זאת אומרת שראובן מופיע בכל המופעים שלו בתוך מחנה ראובן, שהם כולם 'ראובנים', הם כולם "בני איש אחד נחנו" (בראשית מב, יא) – אבל כל אחד הוא דבר בפני עצמו.

וזהו ענין "רבות בנות" וכו', עיין שם. ואמנם, לגבי בחינת מלכות נקראים שניים עשר בקר הנ"ל בחינת פרטיים, והמלכות שהיא כולל כולם נקראת 'בהמה רבה'. "רבות בנות" הן כל אחד מהשבטים, כלומר הן נשמות גדולות שכוללות בתוכן הוויה שלמה ומורכבת, ומעבר להן יש הוויה יותר מורכבת שהיא המלכות של אותו עולם, שהיא מקיפה וכוללת את כל ההוויות הפרטיות הללו וכוללת אותן בתוך הוויה אחת.

כמו שאמרנו, במובן מסוים בכל עולם שבו אנחנו מדברים אנחנו מוצאים את אותם הדברים, אלא שהם מופיעים בצורה אחרת לגמרי. במקום אחר הוא מסביר את זה בצורה שלא כוללת את כל הדברים הללו, וזה הסבר מאוד פשוט: יש מספרים, והמספרים האלו נמצאים בתור יחידות, עשרות, מאות, אלפים וכן הלאה. המשמעות של הספרה שבע משתנה לפי המיקום שבו היא עומדת: האם זה שבע של יחידות או שבע של אלפים. ההבדל הוא לא בתכונות – כיוון שהשבע הוא שבע בין אם הוא שבעת אלפים או שבע יחידות, אבל יש הבדל בדרגה העוצמה שלו. יש שבע של דרגה גבוהה יותר, ויש שבע של דרגה נמוכה יותר. זה אופן אחד שבו אותו דבר בעצמו נמצא, אבל הוא

וכמו כן מלכות דאדם קדמון נקראת 'בהמה רבה' [ועיין בעץ חיים שער אבא ואמא פרק א, ושער זעיר אנפין פרק א]. והנה במלכות דבריא נכללים הבירורים שמנוגה דבריא, ובמלכות דיצירה נכללים הברורים דנוגה דיצירה וכו', וכמו כן עניין העומר, שהוא 'מיכלא דבעירא', שהוא מאכל שעורים, היינו בחינת הבירורים שמתכללים בבחינת מלכות, שנמשל לאכילה. שהמאכל מתעכל באצטומכא, והפסולת נדחה לחוץ, והמובחר עולה עד למוח ונעשה חיות לנפשו. וכך בירורים הללו שמתכללים בבחינת מלכות ונעשים בה חיות וכו'.

בירור האכילה

מתוך ההסבר הזה הוא מגיע לעניין העומר. וכמו כן עניין העומר, שהוא 'מיכלא דבעירא', מאכל בהמה, שהוא מאכל שעורים, היינו בחינת הבירורים שמתכללים בבחינת מלכות, שנמשל אותם הבירורים שמגיעים אל המלכות לאכילה. כשאומרים שהבהמה רבה אוכלת אלף הרים, מדברים על תהליך שבו כל הניצוצות שמתבררים בטלים בתוך המלכות. בעצם, התהליך של האכילה הוא בדיוק אותו תהליך, רק בעוצמות שאנחנו מכירים אותו, בדרגה מאוד נמוכה: הניצוץ שיש בדבר מסוים מתכלל בתוך הוויה אחרת ובטל בתוכה.

הוא מסביר מה בעצם קורה: שהמאכל מתעכל באצטומכא, בקיבה, והפסולת נדחה לחוץ. המאכל מתעכל, הוא מתפורר מההוויה שלו, והמובחר עולה עד למוח ונעשה חיות לנפשו. כאשר פרה אוכלת עשב, היא עושה בעשב פעולה של העלאת ניצוצות, בדרגה הזו שהניצוץ עולה מדרגת עשב לדרגת פרה. כשאני אוכל דבר, אז הוא עולה מדרגת פרה לדרגת אדם.

צורות שונות. כשאני משליך אותו בצד אחד אני מקבל צורה אחת, וכשאני משליך אותו בתחום או בעולם או בדמות אחרת – הוא מקבל צורות אחרות ופנים אחרות. חלק מהעניין של הסוד הוא ללמוד מהי המשמעות שלו עכשיו, להבין איך אני קורא את הדבר המסוים הזה.

וכמו כן מלכות דאדם קדמון נקראת 'בהמה רבה' [ועיין בעץ חיים שער אבא ואמא פרק א, ושער זעיר אנפין פרק א]. והנה במלכות דבריא נכללים הבירורים שמנוגה דבריא, ובמלכות דיצירה נכללים הברורים דנוגה דיצירה וכו', ובמלכות של עשייה נכללים הבירורים של נוגה של עשייה. אם כן, בראשו של דבר יש את ה-'בהמה רבה' שבולעת את כל הניצוצות השייכים לה. יש ניצוצות שהיו בדרגה נמוכה יותר והם מגיעים לעולם מסוים ושם הם כלים, כלומר שם הם מגיעים לנקודת ההכללה שלהם; ויש ניצוצות שנמצאים בדרגה גבוהה יותר, והם כלים בעולם גבוה יותר. כשכל אחד מגיע למקום ולדרגה שלו, של מה שאליו יש לו תהודה – הוא בטל בתוך המשמעות, בתוך המהות הכוללת של ההוויה הזו, והוא נעשה אחד איתה.

פעולה. גם השלב של השירה שהוא הזכיר לפני כן, קשור לענייננו, ולפעמים זה ניכר מאוד – לא רק כשאדם שותה יין, שהוא בעצם עושה אותו דבר, אלא גם כשאדם שנמצא רעב ומטושטש בלי הרגשה של חושים, וברגע מסוים אני מזרים לתוכו את כל הניצוצות הללו – ואז הוא מתחיל לדבר, הוא שר ובצורה מסוימת הוא מתרונן.

אמנם, התהליך הזה לא מתרחש לאורך זמן, כיוון שהאנרגיה הזו מתבטלת בתוך הגוף של אותו אדם. אדם שעיכל את האוכל שאכל, שסיים את התהליך המורכב הזה שבו הסוכרים או הפחמימות הופכים להיות לשומן או לסיד בתוך הבשר האנושי – כבר לא ניכר בו כל העניין הזה. יש איזה שלב שבו אני מרגיש את התהליך של המעבר, שהוא בעצם השלב שאותו הוא הגדיר לפני כן כשלב שבו המלאך אומר שירה ומתבטל. מה זאת אומרת שהמלאך מתבטל? הוא לא כלה והופך לאפס, אלא הוא כלה כהוויה עצמית, הוא נעשה בטל לגבי הוויה גדולה יותר – הוא מתבטל ל-'בהמה רבה'. הוא עכשיו בטל בתוך הוויה גדולה יותר שבולעת אותו ומוציאה ממנו את התוכן הפרטי שלו, והוא נעשה והופך להוויה שאמנם גבוהה יותר, אבל זו הוויה שבה האישיות העצמית שלו מפסיקה להיות קיימת.

וכך בירורים הללו שמתכללים בבחינת מלכות ונעשים בה חיות וכו'. כל מה שהוא תיאר פה על ההתבררות, על העלייה של המלאכים – כל ניצוץ כזה הוא מלאך, והמשמעות היא שצריך לחפש לכל

מהי בעצם הפעולה הזו? אני מפרק את הדבר: יש בו חלקים שהם לא משמעותיים, שהם רק הקליפה – וזה לא מעניין אותי מה אני מוצא בהם. אני מוציא מזה כמות מסוימת של סוכרים ופחמימות וכדומה, ואני משחרר אותם. מתוך ההוויה הכוללת שהיה לה פרצוף אחד, אני מוציא את כל הסוכרים, והסוכר הזה נכנס עכשיו לתוך הדם שלי, הוא מתעכל, וחלק מהדבר הזה בונה את הגוף שלי, את האנרגיה שלי. יוצא, שבעצם לקחתי פרוסת לחם ועשיתי אותה בן-אדם.

אדמו"ר הזקן בעצם אומר כאן שפרוסת הלחם מפסיקה להיות פרוסת לחם. אני כביכול צריך לשאול את הלחם – אם כי לא תמיד שואלים אותה – האם היא רוצה להפוך להיות בן-אדם, כיוון שברגע שאת נהיית בן-אדם את מפסיקה להיות פרוסת לחם; את מפסיקה להיות מה שאת, את מתבטלת, המהות שלך מתבטלת. מה בעצם נשאר בסופו של דבר מאותו לחם? נשאר ממנו – כמו מהרבה דברים אחרים – רק אנרגיה. המהות הפרטית שלהם נעלמת, נשרפת, וכל מה שאני מוציא משם זו אנרגיה כמעט נקייה, שאני רוצה להשתמש בה. האנרגיה הזו מתבטלת בתוכי ואני כביכול בולע אותה, מעכל אותה ומוציא ממנה את כל מה שאני יכול להוציא.

זה בעצם התהליך של האכילה, שלמעשה הוא אותו תהליך שהוא דיבר עליו קודם לכן: התהליך של השאיבה, של הפירוק של הוויות שבהן החלק המובחר משתחרר ויוצא החוצה, והחלק הזה עושה איזושהי

אך עניין שעורה הוא שעור ה', כמוזכר בזוהר. והעניין הוא כי שעור ה' היינו התחלקות ה' גבורות לחלקים רבים, להחיות הנבראים רבים שונים זה מזה,

שאמרתי בנוגע לכך שזה תלוי בדרגת הגילוי.

בטמפרטורות גבוהות מאוד כל החומרים מתפרקים ליחידות היסוד שלהם, וזו רק שאלה של טמפרטורה. בטמפרטורה של השמש שום דבר לא נשאר בצורה יציבה, ובטמפרטורה גבוה יותר דברים הופכים להיות פלזמה – החומר מתפרק בצורה טוטאלית. ככל שאני עולה בדרגה גבוהה יותר, ההתפרקות נעשית שלמה יותר, עד שכל הדברים מאבדים את מה שיש בהם והם הופכים להיות אלקטרונים פשוטים שמסתובבים בחלל. אם כן, השאלה מה היא רמת הגילוי, היא בעצם השאלה מהי הטמפרטורה.

העניין הזה של העלאת הניצוצות הוא אנחנו מעלים ניצוצות מסוימים – זה מה שאנחנו מסוגלים לעשות. אנחנו מסוגלים להעלות את ניצוצות הנוגה, אבל את הניצוצות שנמצאים בקליפות אנחנו לא מסוגלים להעלות. זה מעבר ליכולת שלנו, אנחנו לא יכולים – גם לא במאמצים יתרים וגדולים – לגאול את הניצוצות הללו, ואנחנו מחכים עד הקץ. אבל לניצוצות שאנחנו גואלים אנחנו עושים את הפעולה הזו, וזה תלוי לפי דרגתם ולפי המידה והשלמות של השחרור שלהם. בנוסף זה תלוי גם באיזו דרגה המצווה נעשית: פעמים שהמצווה מעלה את הדברים רק דרגה אחת, משום שהרמה האנרגטית של המצווה הייתה קטנה, ויש מצווה שאדם יכול לעשות בדרגה גבוהה יותר, ואז הדבר עולה מדרגה – לדרגת

המלאכים האלה את הכנפיים; יש מלאכים גדולים, ויש מלאכים קטנים, ויש מלאכים מאוד קטנים. הניצוץ יוצא מתוך דבר מסוים, בוער רגע אחד ונשרף, ואני מכיר את מציאותו רק ברגע של הבעירה: בין הרגע של היווצרותו לרגע של התכלותו. הבעירה של המלאכים, היא הזמן של שירת המלאך: המלאך אומר שירה וכלה. ברגע שהוא משתחרר הוא כלה, הוא מתכלל, וזה מה שהוא הסביר לפני כן על הכיליון של המלאכים: המלאך נשרף במובן של התפרקות, כשם שאוכל איננו נשרף כשאני אוכל אותו אלא הוא מתפרק. הכלי של כל החיצוניות שלו הוא עכשיו חסר משמעות, ורק הדבר הפנימי עכשיו הופך להיות לתוכן יותר בסיסי.

נביא דוגמא בשביל להסביר את העניין. יש חומרים או גופים שבהם כמעט כל הדבר נשרף, אלא שזה תלוי בטמפרטורה. בטמפרטורה מסוימת שורפים דברים מסוימים והקליפות נשארות, כלומר הכלים החיצוניים נשארים. ברגע שהטמפרטורה תהיה גבוהה יותר, אז היא תמיס גם את הכלי, כלומר בדרגה גבוהה עוד יותר גם הכלי בעצמו יישרף. אם אני לוקח פחית של נפט ושם אותה באש, הנפט יישרף והפחית תישבר. אבל אם אני אכניס אותה לתוך כבשן גם הפחית תימס, ואם אני אכניס אותו לטמפרטורה גבוהה יותר גם ברזל יישרף. זה שברזל כרגיל איננו נשרף זה משום שהטמפרטורה לא מספיקה לו, ובמובן מסוים זה בעצם מה

הזקן דיבר על זה שהבחינה הזו, בכל דרגותיה, נקראת בחינת 'בהמה רבה', שהיא הבחינה של הכוח הכולל שמעכל את כל הניצוצות שעולים מן המציאות שלנו. הוא גם הסביר שזהו העניין של העומר, שהוא גם כן מיכלא דבעירא, מאכל בהמה, מאכל שעורים, והמשמעות היא שהוא כולל בתוכו את עניין הבירורים שעולים למעלה מדרגה לדרגה, ומתבררים.

אך עניין שעורה הוא שעור ה', כמוזכר בזוהר (זוהר ח"ג קפח, ב). באופן כללי, אנחנו מדברים על חלוקה שבין השאר מחלקת את עשר הספירות לשני חלקים סימטריים – חסדים וגבורות. יש חמישה חסדים, וכנגדם יש חמש גבורות, וחמש הגבורות הם הכוחות הכוללים של בחינת הגבורה. והעניין הוא כי **שעור ה' היינו התחלקות ה' גבורות לחלקים רבים, להחיות הנבראים רבים שונים זה מזה.** העניין הבסיסי של הגבורה הוא היכולת לסיים דבר, לחתום אותו, לסכם אותו, לצמצם אותו בתוך גבולות. יש לגבורה צורות שונות ואופנים שונים, אבל נקודת הראשית שלה היא היכולת לתחום כל דבר בתחום המסוים שלו. מאחר שההשפעה מלמעלה איננה באה בבת אחת, כמטח אחד, אלא היא מתחלקת למדרגות שונות ולפרטים שונים, הרי שגם הנבראים מתחלקים לסוגים שונים. גם בנוגע ל-'גבורות גשמים' מסבירים שהכוונה היא שבמקום שייפול מן השמים מטח גדול של מים, אשד שלם של מים – יורדות טיפות קטנות ונבדלות. יכול להיות שגם הגבורה של תחיית המתים תהיה שהתחייה תחול

היצירה או לדרגת הבריאה, ויש דברים שעולים ישר לדרגה שהם כלים בבת אחת. כאמור, זה תלוי עד כמה הדבר נעשה בשלימות, אבל מכל מקום אנחנו גואלים את אותו הניצוץ שאנחנו יכולים להתייחס אליו. אנחנו משחררים אותו אל הבית שלו, וכשהוא חוזר לשם הוא בעצם חוזר אל מקור הכוח שלו, ושם הוא בטל. כל זה בעצם דובר על סוג מסוים של מלאכים. לעומת זאת, יש מלאכים שהם קבועים והם אינם נשרפים כך, משום שהם מסוג אחר ומעולם אחר, הם שייכים למהות אחרת. הם שייכים לטבע של העולם, והם נשארים כל עוד נשאר עולם. אבל אותם מלאכים שאנחנו מדברים עליהם כאן הם מתכללים וכלים, ומכאן נגיע לכך שהנפת העומר היא דווקא לגבי ה-'בהמה רבה': אנחנו מעלים את החומר, את מאכל השעורים - עד למקור הראשון, עד ל-'בהמה רבה'; וזהו כל העניין של החגיגות והשמחה שיש בזה: לוקחים עומר, מאכל שעורים, ומעלים אותו למעלה.

שעורה - ה' גבורות

דיברנו עד עכשיו על כך שיש שני מיני מלאכים: יש מלאכים קבועים, שהם חלק מצבא השמיים, ויש מלאכים שנולדים לפי שעה. המלאכים שנולדים לפי שעה הם המלאכים שעולים בבירור הניצוצות, וכל ניצוץ כזה כשהוא משתחרר הוא אומר שירה, ובעצם השחרור שלו הוא מתכלה ונעלם בתוך בחינת ספירת המלכות, שהיא כביכול בולעת את כל הניצוצות הללו שחוזרים אליה כבראשונה. אדמו"ר

מחנה מיכאל וכו'. שבהתחלקות זו הוא מחמש גבורות המפרידות ומחלקות להקול פשוט שיתחלק לחלקים רבים באותיות הדיבור. ודרך כלל מתחלק לחמש מוצאות הפה: אחה"ע מהגרון, בומ"פ משפתיים וכו'. ואחר כך נתחלק לריבוא רבבות צירופי אותיות, ממוצא זה עם מוצא זולתו, שמזה הוא סיבת התהוות המלאכים והנשמות בלי מספר, כמו שכתוב: "אלף אלפין ישמשוניה", דהיינו על ידי התחלקות צירופי אותיות שבעשרה מאמרות, יהי אור וכו'. ושורש החמש גבורות הוא מחמש גבורות דאימא, דהיינו בחינת התחלקות האותיות במחשבה, שהם בחינת אותיות דאימא, שנקרא פיתוחי חותם, דהיינו ביסוד דאימא. שכפי התחלקות צירופי האותיות במחשבה, כך נמשך הדיבור לדבר צירופים הללו

דרך נתיבים מסוימים, וכך נוצר החיתוך של כל אות לעצמה.

ודרך כלל מתחלק לחמש מוצאות הפה, אחה"ע מהגרון, בומ"פ משפתיים וכו'. יש חמישה מוצאות הפה, והם כנגד חמש גבורות. הקול הפשוט כשלעצמו כמעט שאיננו נשמע, מפני שהוא נשיפה של אוויר. לכן גם קוראים לאות ה', שהיא הכי קרובה לנשיפת אוויר בלי הגה, "אתא קלילא דלית בה ממשא" – אות קלה שאין בה ממש (ראה בראשית רבה יב, י). מהיכן מקבלת האות ממשות? מחמש מוצאות הפה, שהם למעשה אלו שמעצבים את הקול ומוציאים אותו בצורה מסוימת. כך, למרות שכל האותיות יוצאות מההבל, למרות שכולן הן רק נשיפת אוויר – בכל זאת לכל אות יש אופי מסוים. ההבדל בין אות לאות, המודולציה של הדיבור, נעשים על ידי זה שיש גבורות שמחלקות אותן.

ואחר כך נתחלק לריבוא רבבות צירופי אותיות, ממוצא זה עם מוצא זולתו, שמזה הוא סיבת התהוות המלאכים והנשמות בלי מספר. באותיות יש את החלוקה של חמש הגבורות, שהיא מחלקת באופן כללי את האותיות לסוגים,

על כל אחד לחוד ולא על מסה, לא על דמות כוללת, ולכן זה שייך בברכת גבורות. כשמדברים על "ממית ומחיה ומצמיח ישועה", בעצם מדברים על אותם הדברים שיש בהם התחלקות של כוח כולל לפרטים רבים ונבדלים זה מזה.

למשל, מחנה מיכאל, מחנה גבריאל ושאר המחנות. במחנה מיכאל יש כך וכך רבבות מיליונים של מלאכים. השאלה, שדובר עליה במקומות רבים, היא: אנחנו בני האדם נבדלים זה מזה לפחות בדבר אחד – יש לנו גוף, ולכן איננו נעשים עיסה אחת. לפעמים כשרואים הרבה אנשים יחד, הם נראים כמעט כאילו הם עיסה אחת, אבל בסוף הכל הגופים הנפרדים מבדילים בין בני האדם. אבל למלאכים אין גוף – אז כיצד הם נבדלים זה מזה? כאן נכנסת הנקודה של הגבורות, שהיא ההבחנה שמבדילה בין הוויה אחת להוויה אחרת, ומחלקת כך שכל מלאך הוא דבר מסוים לעצמו.

שבהתחלקות זו הוא מחמש גבורות המפרידות ומחלקות להקול פשוט שיתחלק לחלקים רבים באותיות הדיבור. כל העניין של הדיבור עומד על היכולת לצמצם את הכוח הכולל של הקול היוצא

הבינה שיוצרת את החלוקות, שמהן אחר כך נוצרות האותיות הבודדות שמגיעות לידי גילוי. פיתוחי החותם הם כאן רק בהערת אגב, מפני שהוא מדבר על זה במאמר אחר, ושם הוא אומר שאנחנו יכולים לכתוב אותיות בצורות שונות. בדרך כלל, כשאנחנו כותבים אותיות אנחנו יוצרים איזשהו חומר ומדביקים אותו על חומר אחר; למשל כשאנחנו כותבים בדיו אנחנו למעשה לוקחים דיו ומדביקים אותה על נייר, וכך נוצרת האות, ולכן האות והרקע שלה הם שני דברים נבדלים. נכון שהאות לא יכולה להחזיק מעמד בלי הרקע שלה, ועדיין – האות והרקע הם שני דברים שרק מצטרפים זה עם זה. לעומת זאת, יש אותיות, כמו בפיתוחי חותם, ששם האות היא חלק מהרקע בעצמו; אני חוקק את האות בתוך החומר, לכן היא איננה דבר נבדל ממנו.

וזה בחינת אותיות המחשבה, שהן שונות מאותיות הדיבור. אותיות הדיבור נוצרות מתוך כוחות מוגדרים שמגבילים את הזרימה; האותיות הן מודולציות שמורכבות על דבר מסוים; למשל, בעזרת מוצאות הפה האותיות מולבשות על הקול הפשוט, ולכן יש הפרדה בין האותיות לבין הגבורות. לעומת זאת, בבינה האותיות הן חלק מהותי מהבינה בעצמה, ולכן יש להן קשר עמוק יותר עם הבינה.

שכפי התחלקות צירופי האותיות במחשבה, כך נמשך הדיבור לדבר צירופים הללו דווקא. כשבן אדם מדבר, הדיבור נובע מהמחשבה; לא תמיד רואים את זה,

ובתוך כל מוצא פה יש הבדל כמה הוא פתוח או סגור בכל אות ואות וכך נוצרות האותיות השונות; האותיות הללו מצטרפות זו לזו ויוצרות מילים לאינספור. באותו האופן, גם הקול הפשוט של הבריאה, של הדיבור הבורא, מתחלק למוצאות. על ידי חמש הגבורות הוא מתחלק לסוגים כלליים, ומתוך צירופי היחידות הפרטיות נוצרים כל הדברים שבעולם, שהם אינם אלא הארות והשלכות של הדיבור, של האות הבודדת שמצטרפת לאות אחרת בצורה כזו או אחרת, ועל ידי כך נוצרים כל הברואים שבעולם.

כמו שכתוב: "אלף אלפין ישמשוניה וריבוא רבבן קדמוהי יקומון" (דניאל ז, י). יש מלאכים לאין מספר, וכיוצא בזה עוד שאר מיני ברואים בכל מיני אופנים ומספרים, ועניינם הוא, דהיינו, **על ידי התחלקות צירופי אותיות שבעשרה מאמרות, יהי אור וכו'.** בתוך המאמר הכולל נוצרים שורשים פרטיים, שמהם נוצרים יצורים נבדלים לאין מספר, שכל אחד מהם הוא בריאה בפני עצמה.

ושורש החמש גבורות הוא מחמש גבורות דאימא, דהיינו בחינת התחלקות האותיות במחשבה, שהם בחינת אותיות דאימא. יש חמש גבורות, והחלוקה הבסיסית שלהם נעשית עוד בבחינת הבינה, שהיא עושה את החלוקה הראשונית של הדברים, משום שהבינה היא בעצם ספירה ששייכת לעניין של הגבורה בראשיתה.

שנקרא פיתוחי חותם, דהיינו ביסוד דאימא, זהו כוח ההשפעה של בחינת

דווקא. והיינו, כפי הרצון שיש לו באיזה צירופי אותיות כך הוא מחשב, וממילא אחר כך נמשך כן בדיבור [ועיין מ"ש מזה בפרשת חוקת על הפסוק "ויקחו אליך פרה" וכו' עיין שם].

והנה, הבירורים שהמלכות מבררת, הרפ"ח ניצוצים, הוא גם כן על ידי חמש גבורות שהוא בחינת גבורות וצמצומים לירד למטה ולטרוף הניצוצים מידי החיצונים. ולכן נאמר על זה: "ותתן טרף לביתה", שהוא עניין בירור הרפ"ח שנקרא טרף, כמו ארי טורף, שהוא על ידי גבורה. ולמטה בעבודה, הוא עניין "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר רע", ולכן נקרא הבירורים שעורה, שעור ה', והוא מיכלא דההיא בהמה [ועיין בזהר ראש פרשת יתרו, דף סז סוף עמוד ב, ובהרמ"ז שם]. ומשם יובן מה שאומרים מזמור "אלוקים יחננו" בימי הספירה בעת ספירת העומר.

ב. אך עניין הנפת העומר תנופה לפני הוי"ה, ומבואר בזהר פרשת בלק קפח, ב: "תנופה – תנ"ו פ"ה, תנו כבוד" וכו'.

העולמות. בזמן יציאת מצרים עם ישראל היה בעצם יחידה אחת, הוא נמצא במקום אחד, והוא יכול להרים את הניצוצות בפעם אחת. משם והלאה, ככל שאנחנו חיים חיים יותר פרטיים, אנחנו בעצם מתחלקים. במקום אחר הוא אומר את מה שכתוב בהרבה ספרים ומעשים, שחלק מהעניין של עם ישראל שנמצא בגלות הוא שאנשים נשלחים לכל מיני מקומות כדי לגאול את הניצוצות שבאותו מקום.

יש סיפור שמספרים בזמן הבעל שם טוב על מישהו שהתגלגל בצורה מוזרה. הוא נסע באונייה, והאונייה נטרפה בים, והוא נפל על איזה אי. הוא הסתובב שם בודד באי עד שהוא מצא מים. הוא היה מאוד צמא, והוא מלא אושר על זה שהוא מצא מים, ואז הוא בירך על המים ברכת 'שהכול' בכל כוח כוונתו, ואז מישהו באונייה נזכר לקחת אותו מהאי והביאו אותו הביתה. אחר כך, הבעל שם טוב אמר לו יישר כוח על זה, הוא אמר לו: תדע לך, אני דאגתי שתגיע לשם משום שאם אתה

אבל במהות הייתה מחשבה כלשהי שיצרה את הדיבור. והיינו, כפי הרצון שיש לו באיזה צירופי אותיות כך הוא מחשב, וממילא אחר כך נמשך כן בדיבור. זה העניין של הגבורות, שהן עניין של שעורה – שעור ה' שמחלק את הפרטים. (ועיין מ"ש מזה בפרשת חוקת על הפסוק "ויקחו אליך פרה" וכו' (במדבר יט, ב), עיין שם). והנה, הבירורים שהמלכות מבררת, הרפ"ח ניצוצים. באופן כללי, יוצא שהמלכות היא המקום שאליו מתבררים כל הניצוצות שנפלו בשבירת הכלים. מדברים על רפ"ח ניצוצים שנפלו בשבירת הכלים, ואותם צריך להעלות. ומכיוון שהניצוצות הללו, כמו דברים אחרים, נשברים ומתחלקים לאלפי אלפים ומיליוני מיליונים של פרטים, העולם מלא בדברים ששייכים אליהם.

מסבירים שביציאת מצרים היה גילוי של הרבה מאוד ניצוצות שהשתחררו; רוב הניצוצות עלו ביציאת מצרים, מפני שזו הייתה פעולה כללית שפעלה על כללות

לדו קיום של שלום בתוכו: היצר הרע רדום קצת, והיצר הטוב עושה מה שצריך לעשות – קם בבוקר, מתפלל, לומד. ועדיין, צריך גם לקיים את העניין של "ירגיז יצר טוב על יצר הרע". אנחנו רגילים להכיר את יצר הטוב בתור פסיבי ומתגונן, והלוואי שהוא ייצא בשלום ממה שיצר הרע עושה כנגדו; אבל יש חובה ליצר הטוב להרגיז את היצר הרע. אני לא יכול להסתפק בזה שהגעתי לנקודה של איזון, אלא אני צריך להפר אותו ולפלוש כל הזמן מצד היצר הטוב אל תחומי של היצר הרע. אם אדם מגיע לאיזה שלווה, סימן שהוא לא עושה את המלאכה. ולכן נקרא הבירורים שעורה, שעור ה', והוא מיכלא דההיא בהמה. (ועיין בזוהר ראש פרשת יתרו, דף סז סוף עמוד ב, ובהרמ"ז (רבי משה זכות) שם).

ומשם יובן מה שאומרים מזמור "אלוקים יחננו" (תהילים סז) בימי הספירה בעת ספירת העומר. כל עניינו של המזמור הזה הוא העלאת הדברים ממדרגה למדרגה. זהו מזמור של העלאת הניצוצות, ובכל תפילה בה הוא נמצא הוא משמש במשמעות הזו. לכן יש מקומות – זה נפוץ יותר אצל הספרדים אבל לא רק – שב- 'שיויתי' שלפני בעל התפילה יש ציור של מנורה, ובה נמצא מזמור "אלוקים יחננו" שכל עניינו העלאתה.

הנפת העומר - ההכנה לגילוי הרצון העליון

ב. אך עניין הנפת העומר תנופה לפני הוי"ה, ומבואר בזוהר פרשת בלק קפח, ב: "תנופה – תנ"ו פ"ה, תנו כבוד לה" וכו'.

לא היית בא, היו צריכים להגלות יהודים למקום שהוא כדי לגאול אותם, כדי לגלות את הניצוצות שבו. אבל אתה ברכת בכוונה כל כך גדולה, שממילא גאלת את כל הניצוצות, ועל כן היהודים פטורים כעת מלגלות למקום ההוא.

זה שהמלכות מבררת הרפ"ח ניצוצות, הוא גם כן על ידי חמש גבורות שהוא בחינת גבורות וצמצומים לירד למטה ולטרון הניצוצים מידי החיצונים. זה שהמלכות מברר את הניצוצות, והעניין של שכינתא בגלותא – או על כל פנים, השכינה למטה – זה עניין של גבורה. בחינת הגבורה היא בחינת הצמצום; למלכות של מעלה אין עניין עם הניצוצות של מטה, וכדי לגאול אותם צריכה השכינה לרדת למטה. צריך לצמצם את השכינה כדי שהיא תרד וטרון את הניצוצות מיד החיצונים.

ולכן נאמר על זה: "ותתן טרף לביתה" (משלי לא, טו). מצד מסוים, המזמור של 'אשת חיל' מתפרש על ספירת המלכות. הכוונה ב-"ותתן טרף לביתה" היא שהאוכל שלה הוא האוכל שהיא טורפת, וזה נקרא טרף משום שהיא צריכה לחטוף את הניצוץ מן המקום שהוא נמצא בו. שהוא עניין בירור הרפ"ח שנקרא טרף, כמו ארי טורף, שהוא על ידי גבורה.

ולמטה בעבודה, כיוון שהוא לא רוצה להשאיר את העניין הזה רק בדרגה של העולמות העליונים, הוא מביא גם צד של עבודה, הוא עניין "לעולם ירגיז אדם יצר טוב על יצר רע" (ברכות ה.). העצה הזו בגמרא היא מוזרה, אבל המשמעות שלה בתמצית היא שלפעמים קורה שאדם מגיע

והעניין הוא על פי המבואר בעניין ההפרש שבין פסח לשבועות, שבפסח היה בחינת העלאת זעיר אנפין מבחינת קטנות הנקרא מצרים, בחינת מצרים וגבולים להתעלות לקבל בחינת מוחין דגדלות. והיינו, בחינת עליות הנפש האלוקית שבאדם ששורשה מזעיר אנפין, כי "אתם קרויים אדם" בגימטריא מ"ה וכו'. [ועיין מ"ש במקום אחר, בביאור על הפסוק "אדם כי יקריב מכם" ועיין בזוהר פרשת ויחי, דף רמה עמוד ב].

ואחר כך ביום שני של פסח, מניף הכהן ששורשו מאבא – את העומר, שהוא בחינת העלאת הנפש הבהמית שבאדם, שתתברר לאתהפכא וכו', ושורשה הוא מבחינת מלכות, שנקראת בהמה, בגימטריא ב"ן וכו'. היינו ששורש הנפש הבהמית הוא מן המרכבה, שנים עשר בקר ששורשם מבחינת מלכות. שגם היא צריכה להתעלות אחר כך בשבועות בכדי לקבל התורה שהוא מבחינת כתר רצון העליון. כי יש שני מיני רצון: רצון העליון ורצון התחתון, רצון העליון שלמעלה מהשכל, ורצון תחתון שלמטה מן השכל, שהוא מסתעף מחמת שהשכל בדעתו בטובת אותו דבר, על כן רוצה וחפץ בו. ובשבועות במתן תורה היה בחינת גילוי רצון העליון, ולא היה אפשר להיות זה כי אם על ידי ההכנה תחילה להוליד לה

שהעניין של יציאת מצרים הוא הוצאת הנפש האלוקית מן המצרים שלה, ושחרורה לקראת דבר אחר. (ועיין מ"ש במקום אחר, בביאור על הפסוק "אדם כי יקריב מכם" (ויקרא א, ב), ועיין בזוהר פרשת ויחי, דף רמה עמוד ב).

ואחר כך ביום שני של פסח, מניף הכהן ששורשו מאבא – את העומר, שהוא בחינת העלאת הנפש הבהמית שבאדם, שתתברר לאתהפכא חשוכא לנהורא. ושורשה של הנפש הבהמית הוא מבחינת מלכות, שנקראת בהמה, בגימטריא ב"ן וכו'. במובן הזה חג הפסח הוא עלייה של הנפש האלוקית, שחרור הנפש האלוקית מן המיצר; ואילו הנפת העומר היא דבר שמגיע עמוק יותר, העלאת הנפש הבהמית כלפי מעלה.

היינו ששורש הנפש הבהמית הוא מן המרכבה, שנים עשר בקר ששורשם מבחינת מלכות. שורשה של הנפש

הוא מפרש שהמשמעות הפנימית של התנופה היא לתת לדברים ביטוי. כשאני לוקח דבר ומניף אותו למעלה, אני מראה שהוא נמצא כאן. זה העניין של תנופה – הבחינה של תנופה, שהמשמעות היא לבטא את הדבר שנמצא כאן.

והעניין הוא על פי המבואר בעניין ההפרש שבין פסח לשבועות, שבפסח היה בחינת העלאת זעיר אנפין מבחינת קטנות הנקרא מצרים, שהוא בחינת מצרים וגבולים להתעלות לקבל בחינת מוחין דגדלות. העניין של פסח הוא היציאה מגלות מצרים. מצרים הוא המיצר הכפול, מיצר בתוך מיצר, ותמצית חג הפסח היא היציאה למרחב. והיינו, בחינת עליות הנפש האלוקית שבאדם ששורשה מזעיר אנפין, כי "אתם קרויים אדם" (בבא מציעא קיד:): בגימטריא מ"ה, וכו'. וזהו עניינו של פסח – "אתם קרויים אדם". אדמו"ר הזקן מדבר בכמה מקומות על כך

המלכות אל הכתר, וזה העניין של שבועות – כתר מלכות. זה גם אחד ההסברים לנוסחי התפילה שבהם בשבועות אומרים בכל התפילות כתר, ולא נקדישך כמו בדרך כלל, מפני שבועות עניינו התגלות הכתר.

מהו הרצון העליון? כי יש שני מיני רצון: רצון העליון ורצון התחתון, והחלוקה הזאת קיימת גם באדם. כיצד? רצון העליון שלמעלה מהשכל, ורצון תחתון שלמטה מן השכל, שהוא מסתעף מחמת שהשכל בדעתו בטובת אותו דבר, על כן רוצה וחפץ בו. יש רצון שמדריך את השכל, שמאחר שאני רוצה אני מוצא את הרצון. ויש להפך: רצון שמוביל לידי רצון. בהוויה שלנו אנחנו רגילים להכיר יותר את הרצון התחתון, משום שהרצון העליון הוא בדרך כלל רצון עלום שלא מודע לנו והוא למעלה מכוחות ההשגה שלנו, ורק לעתים רחוקות עולה הביטוי – "שתוק כך עלה במחשבה לפני" (מנחות כט:). זה ביטוי שעניינו ברצון העליון, והוא איננו נמדד בקנה המידה של השכל. יש לכל מיני שאלות כל מיני תשובות, ויש גם תשובה כללית – ככה. 'למה? – ככה', כי ככה אני רוצה. זו תשובה שבאה מצד כפיית הרצון על השכל. כלומר יש בחינה שבה אני רוצה מטעם כזה וכזה, ואז השכל הוא זה שמקדים את הרצון; אבל יש בחינה אחרת שבה האדם בכלל לא עובד עם סיבות, הוא לא יודע מהם כוחות הכבידה שכופים אותו לחשוב באופן מסוים.

ובשבועות במתן תורה היה בחינת גילוי רצון העליון, ולא היה אפשר להיות זה כי אם על ידי ההכנה תחילה להוליד לה

הבהמית הוא בהמה קטנה, שבה יש ניצוץ מהשורש של הבהמה רבה. בעצם, הנפש הבהמית היא חלק בהמי שיש בתוך האדם, ששורשו הוא גבוה יותר. אנחנו אומרים שגם בתוך הדמות, למשל במרכבה של יחזקאל, יש ארבע חיות, שהן בסך הכל כמו שניים עשר הבקר של הים של שלמה, ועל החיות יש כסא, ועל הכסא יש דמות כמראה אדם. זהו היחס שיש גם אצל האדם, במובן הזה שהנפש האלוקית והנפש הבהמית הן השתקפות של היחס שבין הבחינה האלוקית של בחינת אדם לבין בחינת הבהמה.

במקום אחר הוא מדבר על זה הרבה יותר, והוא אומר שיש אנשים שהנפש הבהמית שלהם שייכת לפני אריה, ויש כאלה שהם שייכים לפני שור או לפני נשר, וזאת מפני שגם הנפש הבהמית איננה אחידה – כמו שאנחנו רואים שבני אדם שונים זה מזה. השוני בין בני האדם הוא לא רק בשורש נשמתם שלמעלה, אלא גם בנפש הבהמית שגלויה לעין – גם שם יש שינויים, והם שייכים לחיות שבמרכבה, וכל נפש בהמית שייכת לאיזושהי בחינה ביתר שאת. אמנם, במציאות שלנו אין מציאויות טהורות גמורות, אלא מציאויות מעורבות, הוויות שבהן דבר אחד נכנס בתוך השני.

שגם היא, המלכות, צריכה להתעלות אחר כך בשבועות, היא צריכה להעלות את הנפש הבהמית, שהיא הנציגה שלה, בכדי לקבל התורה שהוא מבחינת כתר רצון העליון. יש עלייה אחת שהיא עלייה של הנפש האלוקית, בחינת זעיר אנפין לבינה, ויש מדרגה אחרת שהיא בחינה של עליית

על ידי ההתבוננות, ועל ידי זה ישרה עליו הרצון העליון. וזהו עניין "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו", וכמ"ש במקום אחר על פסוק: "צאינה וראינה" וכו'.

וזהו עניין ספירת העומר, והיינו אחר שהניף את העומר 'לפני הוי"ה' – למעלה משם הוי"ה דזעיר אנפין דהיינו בבחינת בינה, והוא מלמטה למעלה, אזי אחר כך ממשיכים למעלה למטה. וזהו עניין "וספרתם לכם ממחרת השבת" וכו', דהיינו המשכת המקיפים דאימא שנקראים ממחרת השבת. כי מעלי שבתא הוא בחינת מלכות, ויומא דשבתא הוא בחינת זעיר אנפין, וממחרת השבת היינו בחינת בינה שלמעלה מן השבת. כמו על דרך דוגמא הפירוש הידוע במה שכתוב "בעבר הנהר", שהוא בחינת חכמה שנקראת עבר הנהר שלמעלה מן הנהר דבינה, "ונהר יוצא מעדן". וכך הוא פירוש ועניין "ממחרת השבת", דהיינו בחינת בינה שהיא למעלה מבחינת זעיר ונוקבא, שהם בחינת שבתא דלילא ושבתא דיומא. והגם כי בינה נקראת גם כן שבת, אבל נקראת שבת שבתון [וכמו שכתב הפרדס בערכי הכינויים ערך שבת, ועיין בזוהר חלק ב סימן ג, ב, פת, א]. ומבחינת בינה נמשכים המקיפים למלכות. וזהו פירוש היום, בגימטריא א"ל הוי"ה, שהוא המשכת המקיפים לעומר לבחינת המלכות הנקראת עומר.

ועניין המקיפים יובן על דרך מ"ש למעלה בעניין המלאכים שהם כלים מחמת גילוי אור אין סוף עליהם יותר מכדי מידתן, דהיינו מחמת שהכלי שלהם קטנה מהכיל אור הגדול הזה, והוא הנעשה בחינת מקיף סובב עליהם. והמלאכים שכלי שלהם גדול יותר, הם יכולים להכיל אור זה בבחינת פנימית. אם כן לפי ערך זה, גם אם עליהם יהיה הארת אור גדול ומעלה

ברצון העליון הזה, אבל כדי שהאדם יוכל להיות כלי לרצון העליון הוא צריך קודם להביא את הרצון התחתון.

וזהו עניין "עשה רצונו כרצונך כדי שיעשה רצונך כרצונו" (אבות ב, ד). כלומר קודם אני צריך לעשות את רצוני כרצונו. ואיך עושים רצון? על ידי זה שאני מתבונן בדבר עד שאני רוצה אותו. וכמ"ש במקום אחר על פסוק: "צאינה וראינה" וכו' (שיר השירים ג, יא).

וזהו עניין ספירת העומר, והיינו אחר שהניף את העומר 'לפני הוי"ה' – למעלה משם הוי"ה, דזעיר אנפין דהיינו בבחינת בינה. בחינת שם אדנות היא עניינה של

על ידי ההתבוננות, ועל ידי זה ישרה עליו הרצון העליון. כדי שהרצון העליון ישרה, האדם צריך לעשות תיקון על ידי הרצון התחתון. הרצון העליון, שהוא עניין שמתבטא במתן תורה, עומד על זה שהוא לא מסביר את עצמו. זה אחד מהעניינים של מתן תורה – הקב"ה לא אומר למה. גם כאשר הוא אומר למען מה הדבר, או מה טעמו, זה לא הסבר העניין. כשהוא אומר "כבד את אביך ואת אימך למען יאריכון ימך" (שמות כ, יא), זהו איננו הטעם של המצווה, אלא בונס שבא ממנה. המצווה בעצמה קיימת 'כי ככה'. למעשה, כל העניין של מתן תורה הוא

מבחינת זעיר ונוקבא, שהם בחינת שבתא דלילא ושבתא דיומא.

והגם כי בינה נקראת גם כן שבת, אבל נקראת שבת שבתון. היא נקראת שבת שבתון בגלל היחס בין המלכות לבינה. בספרי הקבלה קוראים להן האם והבת, או מטרוניתא תתאה שהיא המלכות ומטרוניתא עילאה שהיא הבינה, או בלשון אחר – רחל שהיא המלכות ולאה שהיא הבינה. ויש גם בחינה של השבת שבתוך השבת. (וכמו שכתב הפרדס בערכי הכינויים ערך שבת, ועיין בזהר חלק ב סימן ג, ב, פח, א).

ומבחינת בינה נמשכים המקיפים למלכות. אנחנו מושכים אור מלמעלה כשאנחנו סופרים את העומר, בכל יום את האור שלו. וזהו פירוש היום, בגימטריא א"ל הו"ה, שלושים ואחת ועשרים ושש, שהוא המשכת המקיפים לעומר לבחינת המלכות הנקראת עומר. יש הבדל בנוסח: אצל הספרדים והחסידים, שאצלם כמעט כל הנוסחים הם על דרך הקבלה, אומרים 'כך וכך ימים לעומר', ובנוסח אשכנז אומרים 'כך וכך ימים לעומר'. בכל אופן, הוא אומר שימים לעומר פירושו שאנחנו מושכים הארה חדשה אל העומר.

ועניין המקיפים יובן על דרך מ"ש למעלה בעניין המלאכים שהם כלים מחמת גילוי אור אין סוף עליהם יותר מכדי מידתן, דהיינו מחמת שהכלי שלהם קטנה מהכיל אור הגדול הזה, והוא הנעשה בחינת מקיף סובב עליהם. והמלאכים שכלי שלהם גדול יותר, הם יכולים להכיל אור זה בבחינת פנימית. אם כן לפי ערך זה, גם אם עליהם יהיה הארת אור גדול ומעלה

המלכות, אבל הנפת העומר היא העלאה של המלכות עד לשורש הראשון שהוא לפני שם הו"ה, ששייך לבחינת זעיר אנפין, וזה מה שנקרא "יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה", או בלשון הקבלה: יחוד זעיר אנפין ונוקבא. התנופה מעלה את העומר למעלה מהמדרגה של שם הו"ה דזעיר אנפין.

והוא מלמטה למעלה. עניינה של התנופה הוא לקחת דברים מלמטה ולהעלות אותם למעלה. מדוע? כי אזי אחר כך ממשיכים מלמעלה למטה, וזהו עניין "וספרתם לכם ממחרת השבת" וכו' (ויקרא כג, טו), דהיינו המשכת המקיפים דאימא שנקראים ממחרת השבת. יש בחינה של אורות מקיפים שמסביב לבחינת הבינה, והם נקראים ממחרת השבת.

כי מעלי שבתא הוא בחינת מלכות. ערב שבת, ליל שבת, הוא בחינת המלכות, ולכן הסימן הכללי בכל התפילות והביטויים שלו הוא עניין מלכות. לכן מדברים על 'לכה דודי', על 'אשת חיל' וכיוצא בזה, וגם לכן השבת נקראת בלשון נקבה – "וינוחו בה". ויומא דשבתא הוא בחינת זעיר אנפין, ולכן הוא נקרא "ינוחו בו". וממחרת השבת היינו בחינת בינה, שלמעלה מן השבת, זוהי הדרגה שמעבר. כמו על דרך דוגמא הפירוש הידוע במה שכתוב "בעבר הנהר ישבו אבותיכם" (יהושע כד, ב), שהוא בחינת חכמה שנקראת עבר הנהר, מפני שלמעלה מן הנהר דבינה "ונהר יוצא מעדן" (בראשית ב, י). וכך הוא פירוש ועניין "ממחרת השבת", דהיינו בחינת בינה שהיא למעלה

מאוד עד שגם הכלי שלהם לא תוכל להכילו, יהיה גם כן בבחינת מקיף עליהם. וכמו כן בעבודת ה' יש שתי בחינות אהבה. האחת, האהבה שהיא מוגבלת בנפש, בבחינת

פנימיות, ואהבה זו יש לה קץ ותכלה בזמן, כמו שעה אחת וכדומה. אכן יש אהבה השנייה, שהוא מחמת ההתבוננות בגדולת ה' בעצמו ובכבודו, "כי אני הוי"ה לא שנית" וכו', שמחמת זה יתעורר בנפשו אהבה שלמעלה מן הכלי שלו. והוא הנקרא בחינת מקיף, שהוא בחינת שומר.

ותכלה בזמן, כמו שעה אחת וכדומה. לאהבה שכזו יש משך זמן מסוים שבו האדם חש אותה. אכן יש אהבה השנייה, שהוא מחמת ההתבוננות בגדולת ה' בעצמו ובכבודו, "כי אני הוי"ה לא שנית" וכו' (מלאכי ג, ו), שמחמת זה יתעורר בנפשו אהבה שלמעלה מן הכלי שלו. אהבה שבבחינת פנימיות היא אהבה שבאה מחמת התבוננות פנימית, מחמת התבוננותו של האדם בדברים שהוא יכול להשיג אותם. הדברים האלה, אף על פי שהם יכולים לגרום להתפעלות הנפש, מאחר שהם בנויים על איזושהי מחשבה הם בעצם מוגבלים, וגם אם אדם יכול להגיע להתפעלות הנפש מתוך התגלות ה' בעולם, מחמת שהוא חושב על הקב"ה בעצמו – עדיין "אני ה' לא שנית", כלומר הוא עדיין לא יכול להתייחס אל המהות האלוקית שמעבר לכל הדברים. יש צד שבו הבחינה הזו היא לא משמעותית כלפי אנשים, ולכן הם לא יכולים להתפעל ממנה. כדי להגיע להתפעלות צריך עניין שהוא בעל משמעות בשביל האדם. האדם איננו יכול לעמוד בדבר שאין לו בו משמעות, אם הוא יגיע לאהבה מתוך דבר שכזה היא תהיה למעלה מהכלי שלו, והוא לא יוכל להכיל אותה.

מאוד עד שגם הכלי שלהם לא תוכל להכילו, יהיה גם כן בבחינת מקיף עליהם. הוא בעצם שואל, כביכול בדרך אגב: מדוע לא נשרפו כל המלאכים? הקב"ה הושיט את אצבעו ביניהם ושרפם, ומדוע לא כל המלאכים נשרפו? והוא מסביר, שזה מפני שיש הבדל בין האור שרק מקיף משהו מבחוץ, לבין האור שנמצא בפנים. המלאכים שהיה להם כלי גדול מספיק כדי להכיל את האור, נשרפו, ואילו המלאכים שהכלי שלהם לא היה מספיק גדול – חלק מהאור נשאר בבחינת מקיף, וזה כבר עניין אחר. כאשר אני מקבל אור גדול מדי, כאשר הכלי שלי לא מספיק עבור האור שאני מקבל, אזי אינני יכול להכיל את האור בתוכי, אינני יכול להפנים אותו, והוא כביכול נמצא מחוצה לי; וכשהוא נמצא מחוצה לי יש לו השפעה באופן אחר. אם אני אנסה להכיל את ההשפעה הזאת בכל זאת, אם האור הזה יגיע פנימה, הכלי לא יוכל לשאת זאת והוא יתפוצץ. כל זמן שהכלי בבחינת מקיף, הכלי רק מקבל ממנו והוא יכול להחזיק מעמד.

וכמו כן בעבודת ה' יש שתי בחינות אהבה. האחת, האהבה שהיא מוגבלת בנפש, בבחינת פנימיות, ואהבה זו יש לה קץ

יש לאדם פחד רציונלי, ככל שהוא יחשוב על זה שאין ממה לפחד, הוא לא יחשוש. אבל כל מי שיש לו פוביה כלשהי, אפילו קטנה, מכיר את זה שאדם שמפחד מגבהים, לא מתחיל לחשוב אם הוא ייפול או לא, אלא הוא רק מסתכל למטה וכבר מתמלא חלחלה נוראה. הפחד מהנפילה איננו דבר מושכל, כיוון שגם אם בטוח שהאדם לא ייפול הפחד נותר אותו הפחד. יכול להיות שאני יודע שדבר כזה וכזה לא יפה או לא טוב או לא בריא, אבל אם דעתי מוסחת מהמחשבה על זה – אני יכול לעשות זאת בכל מקרה. אם זה תלוי בשכל, זה לא מחזיק. אבל אם יש לי איזה רצון עליון שעוצר אותי מלעשות את זה, אני לא אעשה את זה. אדמו"ר הזקן אומר שבאותה הצורה הרגשות שבאים לבחינת המקיפים שומרים על האדם. בהמשך הוא ידבר על כך שכל העניין של "וספרתם לכם" נועד לא רק להעניק לנפש את כושר העלייה, אלא גם לתת לה את כל מעגלי השמירה כדי שהרע לא יוכל לחדור לתוכם.

והוא הנקרא בחינת מקיף, שהוא בחינת שומר. הוא מסביר שעניינה של האהבה הגדולה הוא שאם אדם מגיע לאהבה שהיא מעבר לכלי שלו, האהבה היא בחינת מקיף עבורו, והיא פועלת עליו פעולה יותר מעמיקה מאשר האהבה הגלויה שהוא יכול להשיג. זאת משום שהאהבה שהוא יכול להשיג תלויה בהשגה שלו, וכאשר ההשגה איננה נמצאת באיזושהי התעוררות, כיוון שהמוטיב היוצר איינו קיים – ממילא גם הדבר שנוצר מחמת האהבה הזו איננו נמצא באותו אופן. אבל אהבה שבה אדם יוצא מהגבולות שלו, עושה שינויים לא רק בתחום המודע של האדם אלא גם בתחומים שאינם מודעים לו, ולכן היא נעשית כמעין מקיף ושומר שמונע מכניסה של רע אל תוך האדם. במילים אחרות אפשר להגיד שכמעט לכל דבר שתלוי בטעם ודעת, אם הטעם והדעת ייחלשו – גם התוצאה הרגשית והמעשית ייחלשו. כשיש דבר שהוא בבחינת מקיף, אני הרבה פחות מבין אותו, אבל הרבה יותר נפעל ממנו.

אם יש לאדם אימה גדולה ממה שהוא לא אימה רציונלית, היא לא תסור ממנו. אם

גיליון שבועי עם ביאורי חסידות של הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל

הרב עדין אבן-ישראל שטיינזלץ זצ"ל, שנודע במהלך השנים בשל פירושו לתלמוד, היה גם מורה לחסידות. סגנונו הקולח, ישיר והפשוט, מבקש לבאר את תורת החסידות העמוקה באופן נהיר ורלוונטי מתמיד. במשך כשישים שנה מסר הרב שיעור שבועי בחסידות, "חוגי חן למשנת חב"ד", אשר עסק בספרי היסוד של תורת חב"ד.

בגיליונות השבועיים מובאים ביאורים על ספרי 'תורה אור' ו-'ליקוטי תורה', שהם קבצי מאמרי חסידות מעמיקים מאת ר' שניאור זלמן מליאדי - בעל התניא ומייסד חסידות חב"ד - על פי סדר פרשות השבוע. בשיחה חיה ובחן, מבאר הרב את מושגי היסוד והשקפתה של החסידות, ומכניס את פנימיותם של המאמרים אל תוך עולמם ונפשם של הלומדים. השיעורים והגיליונות מכוונים להאיר ולעורר את השומעים לחיות התלהבות וכנות בעבודת ה'; לתפילה, התמסרות ודבקות בקב"ה.

נשמח לתרומה עבור
המשך הפצת הגיליונות!
תרומה מומלצת: ₪ 2

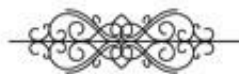

לקבלת גיליון
שבועי דיגיטלי

המעוניין לקבל את הגיליון בכל שבוע, מודפס או דיגיטלי, מוזמן ליצור קשר:

TalmideiHarav@gmail.com | 055-663-1275

מרכז שטיינזלץ
למד את עמי

תלמידי הרב שטיינזלץ
(תשישים בדרג)